

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 40 (1484) 1985 m. spalio 9 d.

Melbourne

XXX METAI

„Ar esi Amerikos CIA agentas“

Gintaras Grušas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkas, pasakoja apie Taikos ir laisvės laivo kelionę ir kitus įvykius Skandinavijoje.

Taikos ir laisvės kelionė laivu Baltijos jūroje ir Kopenhagos Tribunolas sukėlė didelį susidomėjimą pasaulyje, ypač Europoje. Kas lėmė tų įvykių sėkmę?

— Sovietai, Maskva.

Kaip tai sovietai?

Jų žinių agentūra TASS, spauda ir radijas Tribunolo ir kelionės Baltijos jūroje organizatorius pradėjo pulti iš anksto. Kuo įvykiai artėjo, tuo puolimai net su grasinimais didėjo. Kelionę vadino „piratišku išpuoliu Baltijos jūroj!“ Pavar dėmis puolė Tomą Venclovą, Bronių Venclovą, Aleksandrą Štromą ir kitus. Mane vadino „karingu aktyvistu, CIA agentu, kuris buvo susirišęs su tais, kurie ruošėsi pagrobti sovietų olimpinis sportininkus“. Puolimai buvo nemokiški. Pvz., šalia CIA puolė ir Salvation Army, kaip „piratiško išpuolio“ globėja. Į „nusikaltėlių“ sąrašus įtraukė buvusį PLJS pirmininką Aukštuolį, kuris šiuose darbuose visai nedalyvavo.

Europos spaudos ir televizijos korespondentai pokalbius su manim visada pradėdavo klausimu „Ar esi CIA agentas?“

Sovietų puolimai į „Baltijos žvaigždę“ atvedė apie 70 žurnalistų iš daugelio pasaulio kraštų.

Kas pasiūlė tų projektų mintį?

Kelionės laivu idėja atėjo iš latvių jaunimo, Tribunolo - iš Pasaulio Pabaltiečių Santalkos, į kurią įeina mūsų Vlikas. Prieš pusantrų metų mane kontaktavo latvių jaunimo aktyvistas Maris Graudinš, kviesdamas įeiti organizacinio komiteto ko-pirmininku. Netrukus kontaktavo ir Vlikas. Abu projektu kartu su latviais ir estais finansiskai parėmė Vlikas. Mes irgi telkėme lėšas.

Kas vedė tribunolo programą ir kas vadovavo kelionei laivu?

Tribunolo programos tvarkymas buvo Pasaulio Pabaltiečių Santalkos atsakomybėje. Kokie žmonės, — negalėčiau pasakyti, nes ten nedalyvavau. Mat tą pačią dieną prasidėjo kelionės laivu pradinė programa.

Ar esi CIA?

Kelionės laivu programą koordinavo latvis Marcis Štalhs. Buvo trys ko-pirmininkai: O. Baršketytė (lietuaitė), A. Kiung (estas, Šve

dijos parlamento narys, rašytojas) ir M. Graudinš (latvis). Organizuojant žygį, ilgą laiką aš buvau vienas iš pirmininkų, tik prieš galą man teko atsisakyti, ir tą postą perėmė Ofelija Baršketytė. Tačiau kelionės metu teko man talkinti vadovybei ir dalyvauti spaudos konferencijose.

Kas atsitiko, kad kelionės laivu programa prasidėjo tą pačią dieną, kaip ir Tribunolo posėdžiai?

Abu projektai buvo koordinuojami ir programos derinamos. Tik vienam teisėjui negalint laiku į teismą atvykti, teismo pradžią teko nukelti dviem dienom vėliau, — tuo pačiu metu, kai turėjo prasidėti kelionės laivu programa. Šios kelionės nustumti nebuvo galima, nes buvo padaryta sutartis su laivu.

Iš kur atėjo lėšos?

Jau minėjau, kad finansavo Pasaulio Pabaltiečių Santalka, kurion įeina mūsų Vlikas, latvių Pasaulio Federacija ir estų Pasaulio Sąjunga. Daugiausiai entuziazmo ir iniciatyvos tiems renginiams rodė latviai. Jie prisiėmė ir pačią didžiausią finansinę našta. Piniigus telkė ir jaunimas. Vlikas tam tikram jaunuolių skaičiui sumokėjo kelionės laivu išlaidas.

Kaip prasidėjo Taikos ir laisvės kelionė?

Ji prasidėjo tam tikromis ceremonijomis Kopenhagoje. Buvo paskaitos, demonstracija, kalbos. Iš uosto žygiavome prie sovietų ambasados. Keturiasdešimt penkiems okupacijos metams priminti, 45 jaunuoliai nešė didžiulę 45 žiedų grandinę. Visur buvo daug policijos. Demonstrantai nedarė jokių išsišokimų. Elgėsi drausmingai ir kultūringai. Energingai ir pozityviai žygio metu reiškėsi garsusis rusų disidentas Vladimiras Bukovskis. Jis kalbėjo visose demonstracijose, spaudos konferencijose, seminaruose.

Tos pačios dienos (VII. 25) vakare traukiniu iškeliavome į Stokholmą. Kitą dieną ten irgi vyko spaudos konferencija, paskaita, o vėliau pasklidę visame mieste da-

lijome švedų kalba informacinius lapelius apie to įvykio prasmę.

Ar iš sovietų nebuvo kokių trukdymų?

Trukdymų ir provokacijų buvo. Turbūt nereikia abejoti, kad tai sovietų darbas. Pirmiausia, vokiečių laikraščio „Die Welt“ korespondentas pranešė, kad sovietai bandė mūsų „Baltic Star“ laivą išnuomoti už didesnę kainą, kad neturėtume kuo plaukti. Be to buvo du kartus gauti pranešimai, kad padėtos bombos. Policija abu kartus padarė nudugnius kratas, naudodami net sprogmenų suradimui treniruotus šunis. Laivo išplaukimas 2 val. nusišėlino.

Kiek laive buvo keleivių?

Viso plaukė 352 žmonės: 200 latvių, 52 lietuviai, 51 estas ir 70 korespondentų. Skaičiai nesusiveda dėl to, kad tarp korespondentų buvo lietuvių, latvių ir estų. Šiaip buvo atstovaujamos visos Vakarų Europos didžiosios žinių agentūros, spauda, radijas ir televizija.

Ką veikėte laive? Ar pasiekėte Lietuvos krantus?

Laive programa buvo labai įvairi: paskaitos, gedulingos pamaldos prie Gotlando salos, debatai, kultūrinės programos. Laivas laikėsi tarptautiniuose vandenyse, kiek gaila arčiau Baltijos valstybių krantų. Kai laivas priartėjo prie Estijos teritorijos, demonstravo estai. Buvo paruošę labai įdomią programą. Taip pat latviai. Prie Lietu-

(Nukelta į 5 puslapį)

LKB KRONIKA VOKIEČIŲ KALBA

Koenigsteine, Vakarų Vokietijoje, veikiantis Baltų Institutas savo leidinių serijoje išleido Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos rinkinį vokiečių kalba. Leidinys apima į vokiečių kalbą išverstus sekančius šešis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos numerius nuo 47 ligi 52 imtinai. Knygos įžangoje vokiškai kalbantys skaitytojai yra trumpai supažindinami su Kronikos atsiradimo aplinkybėmis ir jos užsibrėžtu tikslu - informuoti apie Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtį, pateikti konkrečius faktus apie religinės laisvės varžymus Lietuvoje ir apie tikinčiųjų pastangas ginant savo teises, kurias garantuoja sovietinė Konstitucija. LRTV

LIETUVIAI PASAULYJE

— Lietuvos Bažnyčių serijinio veikalo V tomas, parašytas mūsų bendradarbio Broniaus Kviklio, jau atspausdintas Cikagoje ir atiduotas knygrišykiai įrišti kietais drobės viršeliais, kaip ir visi anksčiau išėję tomai. Ši didžiulė knyga yra skirta Vilniaus vyskupijos istorijai ir Vilniaus miesto bažnyčių aprašymui, turi 432 puslapius, 500 iliustracijų. Už šiuos veikalus ir kitus darbus Popiežius Jonas Paulius II Bronių Kviklį apdovanojo „Pro Pontifice et Ecclesia“ — Už Popiežių ir Bažnyčių Šv. Kryžiaus Ordinu, kuris jam buvo įteiktas pernai Kanadoje baigiant Šv. Kazimiero jubiliejaus iškilmes Toronto mieste.

— Amerikoje iš spaudos išėjo dar viena atsiminimų knyga apie lietuvių tremtį Sibire. Tai „Kryželiai Arktikoje, suėmimai ir gyvenimas bolševikų rojuje“. Knygos autorė Matilda Strimaitytė - Melienė. Knygą išleido Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė Cikagoje. — „Ziemą mus kankino ne tik badas, bet ir šaltis, jokio kuro niekur negalėjome gauti, — rašo autorė, — kambariuose mūsų maži vaikučiai nušalo rankes ir kojeles. Tai buvo Kougustacho sala, pagarsėjusi druskos gamyba. Visi sirgo cinga. Be įvairių ligų ir bado, tremtinius be galo vargino parazitai...“

— Bendrasis Amerikos Lietuvių Fondas - BALFas 40 metų veiklos sukaktį atžymi Vašingtone spalio 12-13 dienomis sušauktu seimu. Bus išklaustyti pranešimai apie BALFo veiklą, svarstomi ateities uždaviniai. Spalio 13 d. dalyvaus Amerikos katalikų tautinėje šventovėje, kur koncertuotėm šv. Mišiom už Lietuvą vadovaus pats Vašingtono arkivyskupas Hickey. Seime garbės svečiais dalyvaus žymūs amerikiečiai politikai, religiniai ir visuomeniniai veikėjai.

— Čikagos Lietuvių Jaunimo Centre lapkričio mėnesį rengiama mokslinė konferencija tema „Tautinės sąmonės išlaikymas išeivijoje“. Įvairūs paskaitininkai konferencijoje nagrinės keturis su pagrindine tema susijusius klausimus: Tautinė sąmonė dabartiniame išeivijos veide, Tautinis identitetas socialinių mokslų šviesoje, Tautinio sąmoningumo ugdymas išeivijoje ir Moderniųjų metodų bei priemonių taikymas tautinio auklėjimo išlaikyme išeivijoje. Pas kaitininkų daugumą sudarys jauniosios kartos atstovai ir po kiekvienos paskaitos vyks diskusijos.

— Britų diplomatė Peggy Benton, 1940 m. dirbusi Didžiosios Britanijos diplomatinėje atstovybėje Rygoje, parašė atsiminimų knygą apie Pabaltijo valstybių paskutines laisvės dienas ir šurpiuosius įvykius, kuriuos ji pati savo akimis matė, sovietams okupavus Pabaltijo valstybes. Britų diplomatės knyga dvelkia dideliu palankumu Pabaltijo tautom ir nuoširdžia užuojauta dėl jas ištikusios tragedijos. Įvade rašoma, kad trijų Pabaltijo valstybių nepriklausomybės sunaikinimas yra viena šurpiusių mūsų laikų tragedijų.

— VLIKO metinis seimas šaukiamas Floridoje gruodžio 6-8 dienomis. Bus išklaustyti VLIKO valdybos, tarybos ir kiti pranešimai, Tautos Fondo reikalai. Posėdžiai bus atviri, visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Seimas baigiamas iškilmingomis šv. Mišiomis už Lietuvą Šv. Vardo bažnyčioje.

— Kanados XXX Liet. Dienos vyko Toronte spalio 11-13. Suruošta Meno ir papuošalų paroda, Literatūros vakaras, Jaunimo šokiai, Sporto rungtynės, Kanados liet. me nininkų paroda, Suvažiavimo vakaras, Iškilmingos pamaldos, Koncertas ir Atsisveikinimo vakaras.

Pasaulio lietuviai ir senoji jų tėvynė

PRIEŠ 50 M. ĮKURTA PASAULIO LIETUVIŲ SĄJUNGA

Kaune 1935. VIII. 18 įvykusiame Pasaulio lietuvių kongrese buvo įkurta Pasaulio lietuvių sąjunga ir išrinkta jos valdyba. Tai buvo prieš pusę šimto metų. Sukaktis reikšminga, bet pas mus, rodosi, niekas nepamiršo ir šių eilučių autorius būt negirdomis praleidęs, jei jos ne būtų priminę bolševikai... Jų rašėva Stasys Laurinaitis "Tiesos" VIII. 29 numeryje šią sukaktį savaip paminėjo, iškraipydamas faktus ir iškoneveikdamas ano meto Lietuvos vyriausybę bei I-ji Pasaulio lietuvių kongresą su jo įsteigta Pasaulio lietuvių sąjunga (PLS). Gal todėl, kad lietuviai komunistai, būdami labai negausūs, neturėjo į kongresą bet kurios įtakos, nors ir bandė reikštis per kai kuriuos kairiųjų grupių atstovus.

Įdėja įsteigti PLS-gą buvo labai gera. Jau 1931 m. buvo įsteigta Draugija užsienio lietuviams remti (DULR), kurios iniciatoriai buvo J. Grigolaitis, K. Kasakaitis, R. Skipitis ir J. Vanagas - Simonaitis. Draugijos tikslas - palaikyti ryšius su už nepriklausomos Lietuvos ribų gyvenančiais lietuviams. DULR idėjiškai ir finansiškai rėmė lietuvių mokyklas Brazilijoje, Argentinoje, Urugvajuje, JAV-bėse, Seinų - Punsko krašte; ruošė užsienio lietuviams kursus, rėmė studijuojantį jų jaunimą, įvairiais būdais stiprino lietuvišką išsiviečių dvasią. O svarbiausias atliktas darbas — buvo jau minėto I Pasaulio lietuvių kongreso sušaukimas, kuriame dalyvavo apie 100 atstovų iš įvairių pasaulio kraštų. Šis kongresas parodė, kad lietuvių tautos vaikai, kuriuose kraštuose jie begyventų, be skirtumo savo pažiūrų, pasaulėžiūros bei kitų įsitikinimų, yra pasiryžę dirbti Lietuvybės stiprinimo darbą ir palaikyti ryšius su senąja tėvyne.

Pirmąją PLS-gos valdybą sudarė: R. Skipitis (pirmininkas), Leonardas Šimutis (I vicepirmininkas), prof. Kazys Šleževičius (II vicepirmininkas), Ant. Steponaitis, dr. J. Leimonas, kan. prof. Kemėžis, prof. K. Pakštas, redakt. St. Vitaitis, P. Bulaitis ir red. J. Kalnėnas. Kaip matome, valdybos sąstatai labai įvairūs. Valdyba tikrai apjungė visas svarbesnes ano meto lietuviškas sroves bei partijas, išskyrus bolševikus. Taigi valdyba nebuvo "fašistinė" ar vieni "reakcionierių tautininkų" atstovybė, kaip dabar mėgina skelbti okupantų tarnai.

Be Kaune veikusios centro valdybos, buvo suorganizuoti keli sky-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

riai užsienyje. Draugijos atstovai lankė užsienio lietuvių kolonijas, skaitė paskaitas, organizavo ryšių palaikymą su Lietuva, kviesdavo užsienio lietuvių sportininkus, dainininkus. Kaune 1937. XI. 15 išleistas pirmasis "Pasaulio lietuvis" PLS-gos laikraščio numeris. Jis ėjo ligi I bolševikų okupacijos. Jo įžanginiame rašinyje rašoma, kad laikraščiu "rūpės visi lietuviai, bet ypatingai gyvenantieji už Nepriklausomos Lietuvos sienų. PL svarstys dvasinius ir medžiaginius lietuvių tautos reikalus. PL gerbs tiek religinius, tiek ir kitokius įsitikinimus; PL jungs po visas pasaulio žemes išsiblaškiusius lietuvius, ragins lietuvius būti gerai savo tautos vaikais, neužmiršti savo kalbos, o kas dar neišmoko gerai, ją išmokti, neužmiršti bendros visų lietuvių tėvynės Lietuvos ir kiek galint dažniau ją lankyti". Toliau ten pat rašoma: "PL ragins už Nepriklausomos Lietuvos sienų gyvenančius lietuvius steigti lietuviškas mokyklas, kurti lietuviškas kultūrinės ir ekonomines organizacijas, leisti lietuviškus laikraščius, padėti saviesiems svietimuose kraštuose prasikurti ir pragyventi. PL ragins lietuvius vengti tarpusavio nesantaikos ir kvieisti į bendrą darbą, dedant pagrindan toleranciją - kitokių įsitikinimų gerbimą".

"Pasaulio lietuvis pradeda tą didį darbą užsienio lietuviuose, nuo kurio laimingo išsišakojimo didele dalimi priklausys pusės mūsų tautos, gyvenančios už nepr. Lietuvos sienų, lietuviška stiprybė".

Kuriantis nepriklausomai Lietuvai, JAV lietuviai labai energingai ir dosniai rėmė jos kūrimo darbą. Nepriklausomybės metais ši parama daugiausia reikėsi Lietuvoje esančių giminių rėmimu. Įsikūrus DULR, Lietuvos parama užsienio lietuviams (daugiausia gyvenantiems P. Amerikoje) reikėsi jų mokyklų, organizacijų, spaudos šalpa, lietuviškų knygų bei vadovėlių siuntomis ir kitais būdais.

Buvo be galo svarbu paruošti galimai tikslesnę užsienio lietuvių statistiką, suregistruoti jų kolonijas, aprašyti esamas draugijas, pa-

rapijas, atliktus ir atliekamus darbus. Šiuo reikalu 1935 m. (taigi prieš 50 m.) DULR išleido žinomo spaudos darbuotojo P. Rusecko redaguotą stropiai paruoštą kolektyvinių autorių veikalą "Pasaulio lietuviai", 363 psl., kuriame pateikta daug žinių minėtais klausimais. Veikalo įžangoje tuometinis Lietuvos prezidentas A. Smetona rašė: "Svarbu, kad lietuviai neprarastų tautinės sąmonės, atsidūrę svetimųjų tarpe, ir nepakriktų, būdami palaidi, kad telkiami draugėn tautinės kultūros pagrindu ir palaikomi kuo galint. Juk svarbu tautai, kad jos žmonės daugėtų ir bent jos prieauglis, svetur išėjęs, galutinai nedingtų".

Tačiau Pasaulio lietuvių s-gos darbas praktiškai baigėsi, kai Lietuvą okupavo sovietiniai rusai. Tada ir užsienio lietuvių institucijos (ypač mokyklos), negaudamos pašalpos iš tėvynės, ėmė greitai nykti. Okupantai nebuvo suinteresuoti pasaulio lietuvių veiklą remti. Jeigu kam kur padėjo, tai tik lietuvių komunistų organizacijoms ir jų spaudai.

Pasaulio lietuvių sąjunga kiek pakeistu vardu, bet beveik tais pačiais tikslais, buvo atkurta lietuvių tremtinių rūpesčiu po II pasaulinio karo, mums žinomos Lietuvių chartos pagrindais, kurie buvo VLIKo paskelbti 1949. VI. 14. New Yorke 1958. VIII. 21 buvo sušauktas pirmasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) seimas, kurį sudarė 14 kraštų 50 rinktųjų atstovų ir 30 įgaliotų antrininkų. Priimta PLB konstitucija.

Tolimesnė PLB veikla visiems pasaulio lietuviams, sekusiems lietuvišką spaudą, yra žinoma. Galima tik suglaustai pasakyti, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė prisiėmė maždaug tas pačias pareigas, kurias nepriklausomybės metais turėjo valstybės remiama Pasaulio lietuvių sąjunga, nebegalinti veikti okup. Lietuvoje. Jos vadovybė, sudaryta demokratiniais keliu, šiuo metu yra vienintelė lietuviška institucija, atstovaujanti užsienyje gyvenančius lietuvius. Kad ji yra Lietuvai ir lietuviams labai reikalinga ir reikšminga, galime pastebėti ir iš šio fakto, kad ją ir jos vadovus neretai koneveikia okupantų spauda. Šiuo reikalu mus pasiekęs paskutinis jų rašinys yra antrašte "Būti ar supūti", parašytas kaž kokio Vytauto Kostkaičio, paskelbtas "Gimtajame krašte" IX. 5.

Mes patys, vertindami PLB atliktus ir atliekamus darbus, turime pastebėti, kad ši organizacija yra nemaža gero lietuviams padariusi, bet dar daugiau neatliktų darbų yra prieš jos akis. Taigi reikia ją ne pulti (pakankamai puola bolševikai), bet stiprinti.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

įvykiai

● **Melbournas.** Viktorijos premjeras Mr. Cain privertė Viktorijos gubernatorių Sir Brian Murray — Australijos laivyno atsargos admirolą, pasitraukti iš pareigų, kam jis su žmona pasinaudojo veltui suteiktu "Continental Airlines" bieliu nuskristi į Houston Amerikon ir į Londoną Anglijon. Tas bilietas būtų kainavęs \$ 15.000, o gavo už dyką. Premjeras mano, kad tai bausis nusikaltimas pasinaudoti gubernatoriui dovana ir jį už tai išspsyre iš pareigų.

● **Australijoje** šiuo metu bedarbio pašalpą gauna 570.000 žmonių. Ūkininkai skundžiasi, kad turės milijonus nuostolių, nes negauna darbininkų derliaus nuvalymui laukuose. Viena pomidorų fermos savininkė Queenslande sako, kad 17—19 metų jaunuoliai dar niekad savo gyvenime nėra dirbę ir jiems geriau gauti pašalpą, negu eiti į laukus dirbti. Valdžia be skirtumo teikdama visiems pašalpas prisiaugina daug tinginių veltėdžių.

● **NSW Mokyklų Tėvų komitetas,** atstovaujantis katalikų ir nekatalikų privačioms mokykloms, praneša, kad NSW valdžia, vadovaujama darbiečių premjero Mr. Wran, nutraukia paramą ne valdiškom mokykloms, nors pernai prieš rinkimus pažadėjo remti privačias mokyklas, bet pažadėjo patiešio, nedavė - nesugriešio, tik balsavę už socialistų valdžią dabar pirštus graužia. Kur tik socialistai paima valdžią, visur jie siekia katalikų mokyklom nutraukti paramą ir jas uždaryti.

● **Sydnejus.** Australijos skautų tautinė jamboree bus prie Sydnejaus į pietus už 80 km Cataract Parke gruodžio 30 - sausio 9. Dalyvaus virš 16.000 skautų.

● **Beirutas.** Libano moslemų grupė spalio 1 d. pagrobė keturis sovietų ambasados diplomatus, šaukdami, kad Maskva tuojau pat išsakyti Sirijos kariuomenei sustabdyti Tripolio bombardavimą, kurį naikina sovietų gamybos tankai. Tripolis turi 700.000 gyventojų. Kai rusai nepaklausė, tai vieną diplomata įkaitą nušovė. Tada Maskva įsakė Sirijos kariuomenei sustabdyti Tripolio griovimą ir iš Libano sostinės Beirut išvažiuo visa sovietų ambasada su 70 žmonių į Sirijos sostinę Damaską. Maskva nustebo, kad jų išmokyti teroristai žudyti vakariečių vadus, pirmą kartą atsisuko prieš savo ponus sovietus.

● **Izraelis** atsikeršydamas už trijų žydų nužudymą, savo lėktuvais nuskrido per Viduržemio jūrą į Tunisą ir ten išbombardavo PLO - Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos būstinę, žuvo apie 70 arabų, apie 100 sužeistų.

● **Cape Canaveral.** Amerikos Atlantis erdvėlaivis paleistas į orbitą aplink žemę spalio 5 dieną. Kiek jame skrenda įgulos - nepranešta. Orbitoje jau paleido į erdvę du Amerikos gynybai skirtus satelitus.

● **Tarptautinė Amnestijos organizacija** praneša, kad tūkstančiai albanų yra nuteisti ilgus metus kalėti koncentracijos stovyklose vien dėl to, kad yra kritikavę komunistinį režimą, viešai išreiškę savo religinius įsitikinimus, praktikavę tikėjimą. Kunigai nuteisti vien už tai, kad pakrikštijo vaiką, ar turėjo Švento Rašto knygą.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

T E V I Š K Ė S A I D A I

PRAŠYMAS IŠ FATIMOS

Gyvename laikus, kada komunizmas ir bedievybė deda visas pastangas iš žmonių širdžių išrauti visa, kas primena Dievo buvimą. Organizuotas sukilimas prieš Dievą ir jo įsakymus, organizuota nuodėmė sukuria tokį gyvenimą, nešmoniškas pavergtųjų kančias, grasina ne tik ištisų tautų išnaikinimą, kad ir visą pasaulį traukia į baisią katastrofą.

Šio didžiojo pavojaus akivaizdoje Marija pasirodė Portugalijoje Fatimos vietovėje trims vaikams 1917 metais gegužės 13 d. kaip tik Rusijos didžiosios bolševikų revoliucijos išvakarėse. Į vaikų klausimą kas ji yra, Apsireiškusioji atsakė: "Nebijokite, aš ateinu iš dangaus. Vaikai, jūs ateikite kiekvieno mėnesio 13-tą dieną, o spalio 13-tą aš pasakysiu, kas aš esu". Marijos pranešimas perduotas per vaikus visam pasauliui esmėje yra šis: "Ateinu įspėti žmones, kad jie taisytų savo gyvenimą, kad Dievo neįžeidintų, kuris yra jau per daug įžeistas, kad kalbėtų rožančių ir darytų atgailą. Jei mano troškimai bus įvykdyti, Rusija atsivers ir bus taika. Jei žmonės nesiliaus Dievą įžeidinėję, prasidės kitas dar baisesnis karas. Antireliginė propaganda pasės žmonėse klaidų sėklas, kils karų, Bažnyčios persekiojimų. Žus daug nekaltų žmonių. Šv. Tėvas daug iškentės. Bus išnaikintos ištisos tautos. Galiausiai mano Nekalčiausioji Širdis triumfuos".

Paskutinę savo apsišaukimų dieną spalio 13-tą Marija savo prašymus patvirtino trečiame apreiškime duotu pažadu. Tą dieną į Fatimą suplaukė apie 70.000 žmonių. Vidurdienį lietus nustojo ir pasirodžiusi saulė pradėjo suktis, paskleisdama ant debesų, laukų ir žmonių įvairių spalvų spindulius, staiga lyg milžiniškas ratas krinta į žemę zigzagais besisukdama. Visus apėmė baimė, kad artinasi pasaulio pabaiga. Tai truko apie 12 minučių. Nors buvo tokia daugybė šį stebuklą mačiusių liudininkų, Bažnyčia ilgai ir nuodugnai tyrė šiuos svarbius Dievo Motinos Marijos apsišaukimus ir tik po 25 metų patvirtino jų tikrumą. Popiežius Pijus XII Marijos Nekalčiausiajai Širdžiai paaukojo pasaulį 1942 metais, o savo apaštalinio laišku 1952 m. Rusijos tautoms jas ypatingu būdu paaukojo Marijai.

Rusijos atsivertimui Marija pasiūlė labai paprastas ir visiems prieinamas priemones: maldą ir atgailą - kasdieną kalbėti rožančių, vykdyti Dievo įsakymus. Tai būtų tikras dvasinis žmonių atgimimas prieš piktojo karalystę, kuris neteisėtai paglemžė mūsų žemę. Marija su rožančiumi rankoje ateina pasiūlyti dvasinius ginklus prieš raketą ir branduolinius ginklus. Ar daug kas paklausys Marijos prašymų, ar daug kas stengsis būti Dievui ištikimas? Pilnas Marijos prašymų įgyvendinimas pagreitins Rusijos atsivertimą, o tuo pačiu ir mūsų Tėvynės Lietuvos išlaisvinimą!

PD

Tu būsi naujas vardas - kančios jėga!

Vilniaus Arkivyskupija ir visa Lietuvos katalikų bendruomenė rugsėjo 11 d. minėjo Lietuvos sostinės apaštalinio administratoriaus vyskupo Julijono Steponavičiaus vyskupystės 30 metų sukaktį.

Jau dvidešimt penki metai vysk. Julijonas Steponavičius gyvena trumtyje: už savo vyskupijos ribų, nuošalioje Žagarės parapijoje, Kau no arkivyskupijoje. Kaip tremtinys, ištremtas už ištikimybę Dievui ir Bažnyčiai, jis priklauso visom Lietuvos vyskupijom ir visuotinei Bažnyčiai, ne tiek žodžiais ir darbais, kiek ištikimųjų kančia ir auka skleidžiasi Dievo karalystė žemėje.

Vyskupas Julijonas Steponavičius yra gimęs 1911 metais Gervėčių parapijoje neturtingo ūkininko šeimoje. Julijonas mokėsi Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir baigė Vilniaus universitetą teologijos magistro laipsniu. Kunigu išventintas 1936 metais. Mokytoja vo ir kapelionavo Gardine. Klebonavo Palūšėje, Daugelišky, Adutišky. Ėjo Švenčionių dekanu pareigas.

1955 metų rugsėjo 11 d. vysk. Kazimieras Paltarokas Panevėžio katedroje Julijonui Steponavičiui suteikė vyskupo šventimus. Prieš pat vyskupo Paltaroko mirtį 1958 m. Popiežius Pijus XII paskyrė vysk.

A.A. VIKTORAS LAUKAITIS

1927. VI. 10 + 1980. X. 17

Jau penkios mirties metinės, kai ALK Federacijos pirmininkas Viktoras Laukaitis, 53 metų amžiaus, skaudžios vėžio ligos pakirstas, mirė Melbourne. Savo kilnia asmenybe ir savo darbais jis tebėra gyvas mūsų atmintyje. Buvo geras organizatorius, visa širdimi atsidavęs lietuvių katalikų veiklai. Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija už jo didelį pasišventimą ir patarnavimą lietuvių ir krikščionybės kultūros idėjų skatinime 1979 m. įvertino Visuomenininko Laureato premija. Viktoras kvietė visus į vienybę, kuria pats gyveno ir savo darbais reiškėsi. Ypatingai jis kreipdavosi į jaunimą: "Ateikite į mūsų tarpą dirbti, kad pavergtos ir kovojančios Lietuvos vardas plačiai skambėtų pasaulyje". Tad Viešpaties šviesa jam tešviečia šventųjų draugystėje per amžius.

PD

Steponavičių abiejų vyskupijų — Panevėžio ir Vilniaus - apaštalinio administratorium.

Gilūs išsimokslinimas, pastoracinė patirtis, besąlyginis kunigiškas uolumas buvo tos savybės, dėl kurių kunigas Julijonas Steponavičius buvo parinktas sostinės vyskupu. Jau pirmieji jo ganytojiško darbo metai įrodė, kad jis buvo vertas vyskupo Kazimiero Paltaroko ir kalėjime mirusio Vilniaus arkiv. Mečislovo Reinio įpėdinis. O darbo sąlygos buvo nepaprastai sunkios. Reikalavo nepaprastai daug drąsos ir išminties. Nepaisydamas kliūčių ir sunkumų, vyskupas Julijonas Steponavičius su visu ganytojiškos atsakomybės pajutimu rūpinosi kunigų ir tikinčiųjų pasauliečių dvasine gerove.

Kai Religijų reikalų tarybos įgaliotinis pareikalavo, kad vyskupas uždraustų kunigam mokytį vai pirmajai išpažinčiai ir šv. Komunijai, vysk. Steponavičius pareiškė, kad to padaryti jis negali, nes tai prieštarauja vyskupiškai sąžinei, bažnytinės teisės kanonam ir arkivyskupijos sinodo nutarimam. Kai vysk. Steponavičius pradėjo ryžtingai ginti baudžiamus kunigus ir Tarpdiecezinės Kauno Kunigų Seminarijos teises, 1961 m. sausio 24 d. jis buvo suimtas ir prievarta išvežtas iš Vilniaus į Žagarę, Joniškio rajone. Taip Lietuvos Bažnyčiai buvo padaryta dar viena skaudė, neužgydoma žaizda.

Popiežius Jonas Paulius II prieš penkerius metus vysk. Julijonui Steponavičiui rašytame laiške užtikrina, kad Lietuvos tikinčiųjų bendruomenė jis nuolatos rūpinsis, juos iš visos širdies mylėdamas ir atjausdamas. Težino Lietuvos tikintieji - pabrėžė Šv. Tėvas - kad Romos popiežius, Šv. Petro įpėdinis ir Kristaus vietininkas žemėje visada pasiliks su jais. Juk reikia, kad vyriausias Ganytojas labiausiai rūpintųsi tais savo vaikais, kuriems tenka gyventi sunkiausiose sąlygose.

Neabejojame, kad ir šiandien Šv. Tėvas tremtiniui vyskupu Julijonui Steponavičiui pakartotų tuos pačius sustiprinimo ir padrasinimo žodžius: "Kas Viešpačiu tiki, tas stovi kaip kalnas, kurio nieks nepajudins". Vykdydamas ganytojiško tarnavimo misiją, Tu paaukojai beveik visą gyvenimą. Taip tapai vertu pasekėju tų, kurie di-

desnei Dievo garbei ir Bažnyčios gerovei drąsiai skelbė ir nuostabiais darbais liudijo mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

TARNAUSIU, VIEŠPATIE

Vyskupu Julijonui Steponavičiui

Juozas Yluvis

Vilniečiui tarė Viešpats:

— Gulk kryžiumi,

daryk pažadą:

tarnausi man ir tautai,

avis ganysi negando metu,

rikiuosi piemenis, jau supamus

vilkų,

ir aš tau duosiu lazda,

kad vestumei ir gintum kaimenę.

— Vilnietis tarė Viešpačiui:

— Nesu Kristoforas, anei

Kazimieras,

kuriuos siuntei per laiko srovę.

Ašai - Gervėčių vaikas,

nesu joks Lizdeika,

kurio lazda trišakė kaupė galią.

Vilkai, kuriuos sapnavo Gediminas,

jau nebe tie... Jie įbaugins avis,

aštriom žiaunom palauš ir

piemenis —

aš liksiu vienas ...

— Nebūsi vienas, - tarė Viešpats:

Ir nedrebėsi, o kaitra liepsnosi.

Ieškodamos tavęs, žvalgysis avys,

ir piemenys pabus iš baimės.

Tu būsi naujas vardas —

tyloj ir vienumoj bylojanti kančios

jėga ...

— Tarnausiu, Viešpatie,

neklausdamas jau niekad kaip

ilgai ...

LITUANIA Choras kviečia visus atsilankyti į

METINĮ KONCERTĄ

Koncertas vyks Adelaidės Lietuvių Namuose, Norwood.

spalio 27 d., sekmadienį, 2 val. p.p.

Koncerto programoje dalyvaus ir dainininkai:

Virginija Bruožytė

Petras Račkauskas

Mergaičių chorelis "Eglutės"

Laukiame visų!

Adelaidės Lituania Choras

„TAIKOS“ APAŠTALAI

Rašo Dr. J. Kunca

Turime daug tarptautinių organizacijų uoliai dirbančių „taikos“ labui. Verta panagrinėti kaip ir kam jos dirba, nes ne vienas ir iš mūsų jaunesnių žmonių gali būti suvedžiotas gražiai skambančiu, bet kartu apgaulingu šūkiu.

Neseniai staiga pagarsėjo tarptautinė „Greenpeace“ grupė po nuskandinimo jų laivo Naujoje Zelandijoje. Oficialiai ši organizacija kovoja prieš banginių ir kitų vandenynų gyvūnų naikinimą, prieš urano kasimą, už laisvą nuo atomų Ramųjį vandenyną. Tai būtų girtini siekiai, jei ne paslaptinga vienpusiška politika nukreipta prieš Vakarų ir laisvo pasaulio apsigynimo pastangas. „Greenpeace“ tautinė koordinatore N. Zelandijoje Melanie Shanahan buvo gal neatsargi pareikšdama šitos organizacijos politines linijas žurnalistinei Greg Sheridan: „Afganistano invazija yra žiaurus dalykas, bet aš sakysčiau, kad ji neatstovauja Sovietų Sąjungos užsienio politikai... Siaurės Amerika nėra laisva bendruomenė, o Sovietų Sąjunga nėra diktatūra. Sovietų Sąjunga labai nukentėjo nuo karo ir tas paveikė jos politiką iki šių dienų.“ Pagal minėtą koordinatore, negalima lyginti Sovietų Sąjungos su nacių Vokietijos akresyvumu, nes rusai nėra jokie naciai, nei kvaili ir ieško kelių susitarti.

Iš minėtos aktyvistės pareiškimų pasidaro aišku, kam ši „Greenpeace“ organizacija tarnauja: prisdengus aukštais idealais ji siekia ginti Rusijos interesus ir gražinti jos vardą, kartu juodinant Vakarų, ypač Š. Ameriką, mažinti laisvo pasaulio pasiryžimą apginti savo laisvę nuo juos puolančių marksistų.

Kad Melanie Shanahan vartoja naivius, stačiai vaikiškus išsiskūnėjimus Maskvai apginti, tas per daug nesumažina minėtos organizacijos žalingumo. Yra tiek daug žmonių be kritikos ir savarankiško galvojimo, kad netrūksta kas patiki tokiem „Greenpeace“ propagandistų žodžiam.

Bet „Greenpeace“ nėra vienintelė tarptautinė organizacija dirbanti Maskvos naudai. Turime Australijoje net specialią gydytojų organizaciją taip pat tarptautinio pobūdžio su savo centralėm Londone, Bostone ir Maskvoje. Tai „Medical Association for the Prevention of War“. Jai vadovauja rusas Eugene Chazov ir amerikietis Bernard Lown, abu širdies specialistai. Maskva leidžia Dr. Chazov važinėti po užsienį ir sakyti prakalbas mokinant Vakarų gydytojus kaip išlaikyti taiką, gąsdinant žmones atominio karo pavojum. Australijoje šitos organizacijos atstovai užtikrina, kad jie smerkia lygiai Š. Ameriką ir Sovietų Sąjungą, kadangi abu minėti kraštai prisidėjo lygiai prie atominių ginklų gamybos. Tik jie gudriai nutyli, kad rusai buvo pirmieji, kurie užėmė Pabaltį, Rytų Europą ir grasina užimti likusią pasaulio dalį. Taigi Rusija pirmoji pasigamina atominių ginklų arsenalus, kad juos vartotų agresijos tāsai, o Š. Amerika buvo priversta tai daryti, kad apsigintų nuo puolančio priešo.

Pagal šitos gydytojų organizacijos „logiką“ reikia, kad Vakarai ir Rusija nusiginkluotų. Kadangi Sovietų Sąjungoj niekas nedrįsta

kalbėti apie bet kokį Rusijos nusiginklavimą, organizacija siekia nusiginklavimo tik pas mus Vakaruose, kur kiekvienam Kremliaus agentui yra leidžiama daryti propagandą. Tuo siekiama padėti Kremliui palaužti Vakarų pasiryžimą gintis.

Naivūs ar parsidavę australų kolegos neturi pakankamai proto ir noro rimčiau pagalvoti, kodėl Sovietų Sąjunga svetingai jiems leidžia atsidaryti Maskvoje organizacijos būstinę, kodėl duoda specialių leidimų ir padengia kelionių užsienį išlaidas daktarui Chazov, kada kiti sovietų gydytojai neturi galimybių važinėti po laisvus Va-

karus ir, gink Dieve, dalyvauti politinio pobūdžio suvažiavimuose. Jei be medicinos būtų išmokę galvoti ir padaryti logiškas išvadas, jie gerai suprastų, kad Maskva daro tas paslaugas tik tiems, kas pasidavę ar dėl savo kvailumo tarnauja marksistam.

Bekalbant apie Maskvos „taikos“ apaštalus Vakaruose negalim pamiršti ir visokio plauko dvasiškių, susiglaudusių į Pasaulio Tarybų Tarybą. Jie išnaudoja savo poziciją ir tikinčiųjų pasitikėjimą užtušuoti religijos ir žmogaus teisių persekiojimus Rusijoje, šmeižiant įvairius laisvo pasaulio kraštus dėl menkiausių laisvės suvaržymų marksistam ar jų tarnam.

Yra dar daug, daug kitų gru-

pių: menininkų, revoliucionierių — dainininkų, inžinierių ir net milijonierių, kurie pasišventę tarnauja laisvės priešui - Maskvai. Tik čia ne vieta juos visus išvardinti. Būtų suteikta jiems per daug garbės. Tik norisi priminti tėvam ir pačiam jaunimui, kad tokių „taikos“ apaštalėlių turime visur kur, kur visai nesitikėtumėm jų sutikti. O kaip tik toks iš pasalų veikimas yra pavojingesnis. Štai, besitudijuoją politiką mūsų universitetuose jau spėjo išmokyti, kad laisvasis pasaulis yra pilnas ydų ir pabaigęs savo amžių, kad eilė yra atėjus socializmui (pažymėtina, kad jie vengia vartoti komunizmo žodį!) Jie išmokyti pulti Vakarų ir tylėti apie rusų „rojų“. Kaip tik yra išmokę, kaip geriausiai pasitarnauti Vakarų priešui.

Australijos Lietuvių Dienos

Šių metų pradžioje džiaugėmės ir vertinome gražiai praėjusius 13-tąsias ALD Canberroje. Metams neįpusėjus, Sydnėjuje jau pradėjo darbą 14-tojioms ALD rengti komitetas. Kokios bus ALD 1986 metais, daug priklausys ne tik nuo komiteto ruošos, bet ir nuo į tą šventę suvažiavusių lietuvių. Komitetas dirba. Dažnai renkasi posėdžiams, pakvietė atskirų parengimų vadovus, užsakė sales.

Kad nebūtų blaškomasi po įvairius plataus Sydnėjaus priemiesčius, beveik visi bendruomeniniai, kultūriniai rengimai ir sporto šventės vyks Bankstowno priemiesčio (City of Bankstown) apylinkėje.

ALD atidarymas, meno paroda, literatūrinė popietė, jaunimo vakaras, vaikų vaidybos popietė, dainų šventė ir Naujųjų Metų balius vyks Bankstowno savivaldybės pastate (kur jos vyko ir 1978 m.) Jame yra 2 skirtingos salės ir daug pagalbinių kambarių. Prie to pas-

tato yra daug vietų automašinių paratymui. Netoli yra geležinkelio stotis ir Lietuvių Namai.

Sporto šventė numatyta pravesiti Condell Park krepšinio stadione (yra 7 krepšinio aikštės). Čia vyks sporto šventė ir šiais metais. Vieta nepertoliausia nuo Lietuvių Namų.

Tautinių šokių šventė vyks visai naujoje vietoje, dar neseniai užbaigtame statyti State Sports Centre, Homebush. Tas centras dar vis plečiamas. Vieša yra ne taip toli nuo Bankstowno. Kai viešas susisiekimas ten nepergeriausias, komitetas numato parūpinti autobusus nuo Lietuvių Namų.

ALB suvažiavimas, registracijos, gruodinė, priėmimai, susitikimai ir

pasilinksminimai vyks Lietuvių Namuose. Lietuvių Namų valgykla ir užkandinė aptarnaus įvairiu maistu norinčius pavalgyti.

Toliausiai nuo Bankstowno bus iškilmingos ALD atidarymo pamaldos St. Mary's katedroje, kuri yra Sydnėjaus miesto centre. Tačiau, į ten yra patogus susisiekimas traukiniais ir iš kai kurių vietų autobusais. Kai gruodžio 26-toji yra šventė, automašinių paratymui gatvėse nebus varžymų.

Visi ALDRK užsimojimai vyks ta sklandžiai. Išlaidų palengvinimui rūpinamasi gauti valdžios finansinę paramą. Pats Sydnėjaus miestas gražinasi 1988 metais pradedančiam Australijos 200-tajam gimtadieniui. Iš toliau atvykusiems irgi būtų verta apžiūrėti Sydnėjų. Sydnėjus - Australijos tautos gimimo vieta, bus dažnai rodoma televizijos programose, švenčiant 200 metų Australijos jubiliejų.

Ruoškimės į ALD 1986 metais Sydnėjuje.

ALDRK informacija

Saulei nusileidus išnyksta gėlių spalvos

Senų senovėje žmogus pastebėjo, kad saulei nusileidus gėlės netenka spalvos. Tada žmogus pradėjo svarstyti: kas yra šviesa, kas yra tamsa, kodėl tamsoje išnyksta spalvos, kodėl miškai prisipildo bauginančių šešėlių? Pagaliau, tas gamtos vaikas - pirmakštis žmogus suprato ir nusilenkė saulei, kaip šviesos nešėjai. Amžių bėgyje tamsa tapo baimės, nežinios simboliu, o šviesa - džiaugsmo, saugumo. Vėlyvesnėje kultūroje šviesa simboli-zuoja mokslą.

Ir mūsų protėviai lietuviai gyveno gamtos prieglobstyje supami miškų. Jų dienos darbus ir žygius lydėjo šviesioji saulė, o gūdžią naktį kažką nykaus kalbėjo medžiai. Stebėdami ženklus čia žemėje ir ten aukštybėse, širdimi jautė, kad yra kažkas, kuris šviesesnis ir galingesnis už saulę, paslaptingesnis už žvaigždes. Kas jis, jie nemokėjo pasakyti. To nujautimo skatinamas lietuvis įžiebė amžinosios ugnies aukurą. Vaidilutės, pašventusios savo nekaltybę, tą amžinąją ugnį saugojo dieną ir naktį

Saulė kaip šviesos ir gėrio nešėja artimai rišosi su nujaučiamais dievybės ženklais: ji ne tik švie-

čia, bet ir palaiko gyvybę žemėje, ji tą gyvybę augina ir motiniškai globoja. Saulė ir mėnulis simboliškai perkeliama į savąją aplinką: lietuvė moteris, kaip saulė — ji motulė, ji namų šviesa, šeimos židinio gyvoji ugnis. Ji anksčiausiai keliasi, ji vėliausiai eina poilsio. Mėnulis budrus ir rūpestingas kaip tėvas, pakyla tamsią naktį ir eina apžiūrėti ar kas nors pikto negresia jo namams, jo šeimai.

Kun. St. Yla prisimindamas senovės lietuvių religijos tikėjimą į šviesą, kuri pergali tamsą, kuri miglas išsklaido, pastebi, kad tāsai senosios lietuvių religijos tikėjimas į šviesą perėjo į naująją krikščioniškąją: saulės spinduliai ėmė puošti pakelių kryžius, koplytėles, bažnyčių altorius. O argi krikščionių Dievas nėra šviesa, ar Jis nėra gyvybė! Prie amžinosios ugnies aukuro giedotos vaidilų ir vaidilūčių melodijos perėjo į mūsų bažnyčias. Tą mūsų giesmių melodijų senoviškumą ypač pastebi kitataučiai.

Krikščionybės pradžioje žmonija buvo atsidūrusi prietarų ir ydų vergijoje. Kristus, žvelgdamas į tą pasimetusių žmonių minią, pasakė:

„Aš pasaulio šviesa, kas vaikščioja toje šviesoje, tas neklaidžioja tamsoje“. Evangelisto Jono žodžiai: „Šviesa spindi tamsoje, bet tamsa jos neužgožė“, duoda vilties ir mūsų laikams, kad dabartinės pasibaisėtinos blogybės nenugalės šviesos.

Kiekvienas sekmadienis, kiekviena didesnė šventė žmogų iškelia iš kasdienybės, sukelia progą pažvelgti į aukštesnį pasaulį, pajusti dvasinę atgaivą. Tai šviesa žmogaus dvasioje. Toje šviesoje žmogus pamato, kad virš kasdienybės yra kitas pasaulis darantis žmogų žmoniškesniu.

Krikščionių religijoje šviesos simbolis dažnai sutinkamas. Apie ugnį ir šviesą kalba Sekminės ir Kalėdos. Šv. Dvasia iš dangaus nusileidžia ugnies liepsnomis ant apaštalų, Kalėdose su nauja žvaigžde padangėje, čia žemėje gimsta Dievo Sūnus - Kristus. Vėlinių dieną, o taip pat išlydint į amžinybę savo artimuosius, kalbame: „Amžinoji šviesa tegu jam šviečia“. Žemiškosios saulės šviesa jam jau nusileido, palengva išnyksta ir jo darbų - tų žemiškųjų gėlių spalvos. Belieka tik amžinoji šviesa. A.St.

„Ar esi Amerikos CIA agentas“

(Atkelta iš 1 puslapio)

vos pakrančių nebuvo priartėta, būk tai sovietai traukė povandeninį lyną. Bet kai pasiekėme tolimiausią tašką pietuose, demonstravome ir mes. Kalbas pasakė Barškaitytė, Grinius ir aš. Giedojome savo valstybių himnus. Buvo labai jaudinančių momentų, nemaža ašarų. Laive vyko amerikietis profesorius, aktyviai dalyvaujantis vad. „taikos“ sąjūdžiuose. Vyko debatai, kuriuose dalyvavo Venclova, Štromas, lenkų atstovas. Diskutavo žmogaus teisių, atominių ginklų, taikos galimybių ir kitus klausimus. Jaunime matėsi daug užsidegimo, patriotinių prasiveržimų.

Buvo ir lengvesnių programų. Poeziją skaitė latvis poetas, estradinę muziką grojo latvių orkestras, dainavo Violeta Rakauskaitė - Štromienė, praėjusiais metais pabėgusi su vyru estė dainininkė Leila Miller ir t.t.

Kaip sekėsi Suomijoje?

Helsinkio uoste laivas sustojo kitoje vietoje negu buvo numatyta. Laiveliu pas mus atvyko Helsinkio policijos viršininkas su dviem padėjėjais. Apatarėme visą tvarką. Jis pareiškė, kad tai padaryta dėl mūsų saugumo. Nuo II Pasaulinio karo pabaigos Helsinkio gatvėse pirmą kartą plėvesavo nepriklausomų Baltijos valstybių vėliavos ir tik antrą kartą, nuo Čekoslovakijos invazijos 1968 m., vyko sovietams nepalankios demonstracijos. Kai man vienas suomių žurnalistas pasakė, kad į nepatogią padėtį statome Suomijos vyriausybę, atsakiau: „Ateina laikas, kad krašto valdžia turi pasisakyti, kur ji stovi“.

Žygiavome draugingų suomių minių lydimi. Prie estų - suomių paminklo kalbas pasakė Bukovskis ir švedų parlamentaras Kiung. Sugiedojome suomių ir švedų himnus. Iš čia, kaip buvome susitarę, pavieniai bandėme susirinkti prie sovietų pasiuntinybės ir tyliai vaikščioti ratu, iškėlę vieną ranką su V pergalės ženklu. Bet ambasada buvo stipriai policijos saugojama. Didesnės demonstracijos neišsivystė.

Demonstracijos metu Helsinkyje buvo areštuotas Vytautas Bačkis iš

Paryžiaus ir du latviai. Visi vėliau buvo paleisti.

Helsinkyje buvo dvi spaudos konferencijos: viena su mus lydėjusiais žurnalistais, antra - su tais, kurie buvo suvažiavę į Helsinkio akto pasirašymo 10 metų sukaktį. Tuo metu Helsinkyje veikė specialus įstatymas, leidžiantis policijai be jokios priežasties sulaikyti bet ką tapatybei patikrinti.

Helsinkyje buvo kiek baimės, mat kai kas atpažino sovietų agentus, kurie mus fotografavo ir veržėsi į demonstrantų tarpą. Bijojo me provokacijų, o taip pat baiminomės dėl Bukovskio ir kai kurių kitų saugumo. Bet, ačiū Dievui, viskas laimingai baigėsi. Grįžome į Stokholmą.

Ir čia, Stokholme, baigėsi Taikos ir laisvės žygis?

Čia baigėsi, bet ne tuoj pat. Demonstravome stebint 1.500 švedų miniai. Miesto centre kalbėjo visų partijų švedų politikai. Lietuviai sudainavo „Augo kieme klevelis“. Vėliau vyko baigiamoji spaudos konferencija ir dviejų dienų seminaras, nagrinėjęs Baltijos kraštų ateities galimybes. Dalyvavo po-

litikai, Švedijos kariai, kalbėjo pabėgęs KGB agentas Leščinskis. Švedų PEN klubas suruošė literatūros vakarą ir įteikė premiją poetui Tomui Venclovai. Įspūdingai praėjo tautinių šokių ir dainų vakaras ir pabaigai banketas.

Sudarėte puikią progą pasauliui parodyti Baltijos kraštams sovietų padarytas skriaudas.

Taip, pasaulis iš naujo pamatė sovietų brutalumą. Šimtai straipsnių, pranešimų, komentarų Vakarų pasaulio spaudoje, radijų ir televizijų programose. Vokiečiai, britai, švedai ir suomia susuko dokumentinius filmus. Tokios reklamos pavergtai Lietuvai net už pinigų nupirkti negalima.

Ir kas gi toliau?

Keliaudami aptarėme įvairių projektų variantus. Prie vieno nestojome. Sudarėme komitetą toliau tiems klausimams studijuoti. Aš esu įsitikinęs, kad dalyvius tautiniai jausmai yra giliai palietę ir akcija už Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių laisvę su nemažėjančiu intensyvumu baltiškasis jaunimas ves toliau. J.Kj.

BALTIEJI, - VAŽIUOKIT NAMO

Rašo Alb. Pocius

kuris yra Vakarų draugas.

Naujojoje Kaledonijoje vyksta riaušės, nes vietiniai kanakos nori išvaryti lauk prancūzų ūkininkus. Sovietų Rusija siunčia kanakų jaunuolius į Libiją, kur jie yra apmokinami teroristinio karo veiksmų.

Naujosios Zelandijos vietiniai Maori ir Australijos juodukai vis labiau pradeda kalbėti, kad baltieji turi važiuoti atgal į Europą. Rugpjūčio 28 d. Melbourne universitete per vieną paskaitą Maori kilmės akademikė Pauno Hohepa pareiškė, kad visi baltieji iš Naujosios Zelandijos ir Australijos turi važiuoti atgal į Europą ir palikti šiuos kraštus vietiniams gyventojams. Pauno Hohepa yra Auckland universiteto lektorė istorijos fakultete.

Australijos juodukai, baltųjų komunistų suagituoti, reikalauja 25 procentus visos šio krašto teritorijos perleisti į jų rankas. Jie reikalauja žemės ne paskiriems jų žmonėms, bet visai gėnčiai valdyti bendrai. Kažkas panašaus į kolchozų steigimą. Joks baltasis nega-

Sovietų Rusijai dėl Indonezijos nepasisekus įkurti komunistinę respubliką Timor saloje, Maskva nukreipė savo dėmesį į Pacifiko salas, Naująją Zelandiją ir Australiją. Kremliaus diktatoriai ruošdamiesi pasaulinei revoliucijai turi planus užvaldyti Ramųjį vandenyną su visomis jo salomis.

Prieš keletą savaitių Rusija pasirašė sutartį su Kiribatī salos valdžia, kur rusams bus leista laisvai žvejoti, jų uoste atlikti laivų remontus ir papildyti maistu ir alyva. Tai nauja Rusijos laivyno bazė šitame vandenyne.

Vanuatu ir Fiji salų vyriausybės jau uždraudė įplaukti Amerikos laivams. Papua - New Guinea uždraudė per savo teritoriją skristi Amerikos lėktuvams iš Filipinų į Australiją ir įplaukti į jų uostus. Naujoji Zelandija suardė ANZUS gynybos paktą, uždraudama įplaukti Amerikos laivams, bet draudimas neliečia Rusijos laivų.

Paskutinė amerikiečių karinė bazė Filipinų salose yra pavojuje, nes ten veikia komunistų partizanai ir valdžios ištroškę visų partijų veikėjai eina išvien su komunistais pašalinti prezidentą Marcos,

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

MELBOURNAS

IMIGRANTŲ MIŠIOS

Kasmetinės Arkivyskupijos Imigrantų Mišios šiemet vyko St. Patrick katedroje spalio 6 d. Jos buvo dar iškilmingesnės, kai buvo ir Australijos Katalikių Moterų draugijos tautinis suvažiavimas, tad ir katedra, turinti 1.200 sėdimų vietų, visa buvo pilnutėlė žmonių. Procesijoje į katedrą žengė ištisas vėliavų miškas. Lietuviams čia atstovavo mūsų Katalikių Moterų D-jos vėliava, garbės sargybą sudarė: M. Venckienė, L. Keblienė, J. Žitkevičienė, O. Duobienė. Jos buvo pasipuošusios tautiniais rūbais. Su arkivyskupu Little koncelebravo apie 50 kunigų, jų tarpe ir mūsų abu kunigai. Mišių eigai buvo atspausdintos ir išdalintos 20 puslapių knygutės su gaidomis. Per pamaldas giedojo 4 dideli chorai. Šv. Komuniją dalino arkivyskupas ir su juo dalinti buvo pakviesti — kun. Vaseris, kun. Dauknyš ir dar 20 kunigų. Prie Komunijos ėjo visi Mišių dalyviai. Tai buvo labai įspūdingos pamaldos ir kiekvienas turėjo gražių išgyvenimų, pakilios religinės dvasios. Taip iškilmių liturgija suteikia gilaus džiaugsmo. Lietuvių galėjo būti daug daugiau, nes tai reta proga dalyvauti tokiose iškilmingose pamaldose. Pasibai gus pamaldoms, Australijos Kat. Moterų D-jos suvažiavimo uždarymas vyko Dallas Brooks salėje. PD

lės įvažiuoti arba pravažiuoti per jų teritoriją, tačiau jie galės eiti kur tik nori ieškodami savo šventų vietų.

Socialistinė Australijos valdžia pereitą savaitę paskyrė pusanatro milijono dolerių propagandai, kad Australijos gyventojai sutiktų su valdžios planu ketvirtadalį šio krašto atiduoti juodukams. Juodukai nemokės jokių žemės mokesčių ir gaus kas savaitę po \$ 94 asmeniui. Metų gale kaip kompensaciją dar gaus \$ 1.800 kišenpinigių.

Komunistai ne savo balsu šaukia apie Pietų Afrikoje aparteidų — rasinės diskriminacijos politiką, bet čia Australijoje jie kaip tik nori įvesti aparteidą - atskiriant juodukus nuo baltųjų. Skirtumas būtų tik toks, kad ten baltieji turi didesnes teises, o čia juodieji.

Komunistams visai nerūpi juodukų žemės reikalai, nes pas komunistus žemės nuosavybės nėra. Jiems rūpi tik suskaldyti Australijos gyventojus į dvi skirtingas grupes, kad būtų lengviau sukelti revoliuciją ir šį kraštą užvaldyti.

Mes visi suprantame, kad valdžia turi padėti juodukams įsijungti į Australijos gyvenimą kaip pilna teisiamis piliečiams, bet yra klaidinga įvesti naujos rūšies aparteidą, atskiriant vieną visuomenės dalį nuo kitos. Manoma, kad dauguma darbiečių parlamentarų supranta daromą klaidą, bet jie bijodami prarasti šiltas vietas, nuleidę galvas tyli ir bijo pasipriešinti daromai žalai, nes žino kokia stipri yra kairiasparnių ir jų draugų komunistų įtaka per unijas Darbo partijos struktūroje.

Mums, lietuviams, nėra ko džiaugtis nei Pietų Afrikos nelaimėmis, nei Pacifiko salų patekimu į Rusijos kontrolę. Rusijos pasistūmėjimas bet kur pirmyn, prailgina Lietuvai okupacijos dienas ir sudaro pavojų Australijai.

V I Z I J A

Naktimis
Kai rūkas pakyla
Virš senojo Kauno,
Santakoje Nemuno - Neries,
Aš girdžiu —
Kaip dvasios prabyla
Prieš lemiamą žygi
Požemiuose senosios pilies.

Jau bokšte
Trimitas skardena —
Riteriai pakyla
Iš granito sarkofagų.
Aukure
Liepsnelė plevena
Ir Vytautas prisiekia
Sutriuškint imperiją gulagų.
Kęstutis Radvilėnas

MELBOURNAS

SVENTĖ VARDINES

Parapijos Choras savo Globėjui ir Dvasios Vadui kun. Pranui Vaseriui ir kun. Pranui Daukniui surengė Vardinių pagerbimo vaišes Parapijos Namų salėje Kensingtone spalio 5 d. vakare. Choristės paruošė gerą vakarienę, prie kurios gamybos dirbo choro įgudusios šeiminkės: M. Sodaitienė, Z. Prancūnienė, G. Jokubaitienė, L. Keblienė, J. Sikorskienė, Nina Zemaitienė. Prie meniškai papuoštų stalų susėdo pusšimtis žmonių. Solenizantui kun. Pr. Vaseriui palaiminus vaišes, vakaro programą vedė choro pirm. Kazys Mioldažys. Sveikinimo kalbas tarė Federacijos pirmininkas Vincas Zemaitis, Bendruomenės pirm. Ričardas Šemetas, Katalikų Moterų D-jos G. Jokubaitienė, Ateitininkų pirm. Antanas Bakaitis, Parapijos choro vadovas ir dirigentas Petras Morkūnas, Dainos Sambūrio Juozas Petrašiūnas, Parapijos Tarybos Juozas Jurgelaitis. Paskui ir patys kunigai visiems padėjo už dovanas, už parodytą pagarbą. Skambėjo sutartinės dainos, nes juk dainininkai ir buvo susirinkę. Solo dainavo Vincas Lazauskas, Vincas Ziogas, J. Petrašiūnas, P. Morkūnas, jie solo ir duetu atliko negirdėtas Vilniaus dainas. Eleonora Balčiūnienė savo stipriu ir plačios apimties soprano balsu puikiai vedė dainas. Visų dainas apvainikavo Konservatorijos studentė Virginija Bruožytė, žavingai solo ji dainavo Mylėk ir lauk — Raudonikio, Kalnai ten dainavo — kun. P. Butkaus ir Franz Lehar operetės "Gyvoji Našlė" ariją "Vilija, o Vilija."

Taip prabėgo tas vakaras nuoširdžioje šeimos nuotaikoje.

VILNIAUS DIENA

Šauliai ir šaulės spalio 13 d., sekmadienį, 11.30 val. uniformuoti rikiuojasi šv. Jono bažnyčios kieme ir 12 val. eina pamaldoms į bažnyčią paminėti Vilniaus Dieną — spalio 9-tos skriaudą Lietuvai. Dalyvavimas būtinas.

DLK Vytenio Šaulių Kuopos V-ba

PADEKA

Rugsėjo 15 d. sėkmingai įvykus šaulių suruoštai Politinei Popietei, dekojame prelegentams Dr. J. Kun

cai ir šauliui iš Sydnėjaus "Reader Digest International" Redaktoriui J. P. Kedžiui už paskaitas. Bendruomenės pirm. R. Šemetai už nuoširdų Popietės pirmininkavimą. Ko respondentei A. Baltrukonienei už vaizdų aprašymą laikraštyje. Tėviškės Aidų redaktoriui už korespondencijos patalpinimą. Dėkojame visiems į Politinę Popietę atsilankiusiems. Nuoširdus šauliškas ačiū.

DLK Vytenio Šaulių Kuopos V-ba

A. A. PETRONĖ LIUGIENĖ

Petronė Juodaitė - Liugienė mirė rugsėjo 24 d. ir palaidota Newcastle Sangat kapinėse rugsėjo 27 d. Ji buvo gimusi Ostenkiemyje Kybartų valsčiuje. Turėjo du brolius ir vieną seserį, kurių likimas nežinomas. Karo metu frontui artėjant, ji pateko į Lenkiją, bet ir ten vyko smarkios kautynės tarp vokiečių ir rusų. Po karo bolševikai ją sugrąžino į Lietuvą, 10 metų išgyveno Kybartuose. Tada žentui keliantis į Vokietiją ir ji išvyko, o 1969 m. atvyko į Australiją. Čia susipažino su Benediktu Liuga ir jiedu vedė Newcastle.

Ištikus paralyžiui, paskutinius ketverius metus praleido senelių namuose, daugiausia ant vežimėlio. Gyvenimas jai nebuvo lengvas. Liko duktė Teresė ir keturi anūkai: Onutė, Juozas, Marytė ir Albertas ir giliame liūdesyje jos vyras Benediktas Liuga. Išsėkis, miela Petronė, Viešpaties ramybėje.

Visus Melbourne ir apylinkių tautiečius maloniai kviečiame į

CEPELINŲ ir KOLDŪNŲ VAKARONĖ

šeštadienį spalio 12 d. 6 val. vakaro, Klubo bare.

Šalia skanių cepelinų ir koldūnų bus taip pat linksma muzikinė dalis. Pelnas "Mūsų Pastogei" paremti. Gera proga pabūti draugų ir pažįstamų tarpe ir smagiai praleisti "subatvakarį" su savais. Laukiame visų gausiai atsilankant.

Melbourn Apylinkės V-ba

Pranešame, kad į Canberrą atvyksta Sydnėjaus "Atžalos" teatras, kurio vaidinimas — pjesė

"KUR AŠ ESU?"

įvyks spalio 19 d., šeštadienį, 7 v. v.

Lynham prad. mokyklos salėje, šalia Lietuvių klubo. Įėjimas \$ 6, pensininkams ir jaunimui iki 15 metų \$ 4. Laukiame daug žiūrovų atvykstant į šį retą parengimą.

Apylinkės Valdyba

POSĖDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Parapijos Namuose spalio 7 d. vakare Valdybos posėdžiui pirmininkavo Vincas Zemaitis. Po įžanginės maldos buvo aptarti einamieji reikalai ir gerai pasisekusių Tėviškės Aidų baliumi Melbourne Lietuvių Namuose, vykusiu rugsėjo 28. Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems, aukojusiems fantus, parėmusiems mūsų Tėviškės Aidų leidimą finansiškai, ypatingai Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Valdybai ir narėms, kurios virtuvėje ilgai darbavosi, paruošė gardžią vakarienę ir maloniai aptarnavo. Buvo gautas laiškas iš Pasaulio Lietuvių Bendrijos Valdybos prašant, kad visi išeivijos lietuviai padėtų įvairiomis progomis Tėvynėje esantiems lietuviams, kad lietuviai neišmirtų ir savo praeigiu didėtų.

Visuomenininko premijos Lau-

reatas Algis Taškūnas atsiuntė padėkos laišką už paskirtą Lietuvių Katalikų Bendrijos premiją. Jis rašo:

— Džiaugiuosi, bet jaučiuosi tokios garbės tikrai nevertas. Juk daug kitų tautiečių dirba mūsų Tėvynei nemažiau už mane, tik gal jie mažiau pastebimi. Todėl priimu šią premiją ne kaip manęs asmenišką išaukštinimą, bet kaip simbolių mūsų visų (australiečių) bendro triūso; ir kaip įvertinimą mano šeimos, kuri 25 metų bėgyje daug ko atsiekė. Tikiuosi, kad pajėgsiu išpildyti kun. dr. J. Prunskio viltį: kad ši premija būtų pasakatinimas dar stropesnei veiklai Lietuvos ir lietuvių labui. Ji man padės toliau gerinti ir plačiau paskleisti "Baltic News" biuletinį; ir, jei pavyks nugalėti visas kliūtis, ko gero įsteigti lietuvišką Kryžių Kalną Hobarte. Pastarasis projektas labai sunkus - dar nežinau ar pajėgsiu jį įvykdyti. Dar kartą dėkoju už premiją ir tuo išreikštą man pasitikėjimą. Jus gerbiąs Algis Taškūnas.

Dar buvo pasimelsta už tą dieną Adelaidėje mirusį kunigą Albiną Spurgį MIC. Sekantis posėdis vyks lapkričio 4 d.

PD

KAZIMIERAS KUNCA - KUNCEVIČIUS

MIRĖ PRIEŠ 20 METŲ

Kazimiero Kuncos duktė Giraitė mielai atsimeina savo tėvelį ir prašo taip pat ir kitus artimuosius atsiminti jį nors trumpa malda.

Kazimieras Kunca mirė tik 52 m. amžiaus. Melbourne jis rei-

škėsi kultūrinėje veikloje ir mėgo poeziją. Jo eilėraščiai kartais pasirodydavo spaudoje. Jo atminimui čia spausdiname vieną eilėraščių kaip tik apie mirtį, kuri jį pasitiko prieš 20 metų.

K. K. Kuncevičius

MIRTIS

Aš sekioju nekviesta, neprašyta
Aš parymau už tavo pečių - - -
Aš paglostau akmenį nešašytą
Ir gyvybę dulke paverčiu.

Aš sukuriu garbės - idėjų puotas,
Sostus į nieką išzarstau
Ir siaubą kraujumi sparnuotą
Realybėj - gyvu pastatau.

Aš sekioju nekviesta, neprašyta.
Aš kvatojuos už tavo pečių ...
Aš sutirpdau akmenį nešašytą
Ir genijus dulkėm paverčiu.

Eilėraštis spausdintas Melbourne "Švytury" 1954 m.

Melbourn Lietuvių klubo valdyba kviečia visus narius ir svečius atsilankyti į

TRADICINĮ KLUBO BALIŲ

spalio mėn. 26 d. 7.30 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Bus gera muzika, skani, šilta vakarienė, turtinga loterija

Bilietai klubo nariams \$ 12, nenariams \$ 15.

Vietų užsakymus priima Gediminas Statkus, tel. 857 8502

Bilietai gaunami per G. Statkų ir prie įėjimo.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Vaikai Pirmajai Komunijai jau ruošiami. Pamokos yra kiekvieną sekmadienį 10 val. parapijos sekma dienio mokykloje.

A. A. Kostui Bratanavičiui Geelonge mirus, vieton gėlių jo laidotuviams, Tėviškės Aidams aukojo \$ 30 E. Zdanavičienė, Elena Zdanė - Kaspariūnas ir Andrius Kaspariūnas.

DLK Vytenio Šaulių kuopos valdyba praneša, kad šį sekmadienį spalio 13 d. lietuviškose pamaldose Šaulių kuopa dalyvauja uniformuotai su Vėliava, minint Vilniaus dieną. Prie bažnyčios kieme rikiuojasi 11.30 val.

Lietuviškus pietus šį sekmadienį Lietuvių Namų svetainėje ruošia ALK Federacijos Valdyba ir kviečia visus skaniai papietauti.

Lietuvoje mirė Petro Bimbos mama Eugenija, 88 m. amžiaus. Už ją šv. Mišios aukotos spalio 9 d.

Spalio mėnesį sekmadieniais šv. Mišios bus tokiom intencijom: spa-

MIRĖ JONAS LEŠČINSKAS

Jonas Leščinskas, 70 m. amžiaus, mirė spalio 1 d. Preston ligoninėje, Melbourne. Palaidotas Fawkner kapinėse.

Jonas Leščinskas iš Kėdainių. Atvykęs į Australiją dirbo Tasmnijoje, o vėliau persikėlė į Melbourną. Čia mirė jo žmona vokiečių. Sūnus Juozas jau buvo sukūręs šeimą ir gyveno atskirai. Taip Jonas liko vienas. Pasitaikė, kad iš Lietuvos atvyko aplankyti savo brolio Felikso Sodaičio sesuo. Taip Jonas ją susipažino ir vedė. Tai buvo prieš trejetą metų.

Sveikata Jono nebuvo stipri. Jis gavo astmą ir jau anksčiau išėjo į pensiją. Pasitaikė, kad dar gavo kraujo išsiliejimą, kuris paralyžavo jo kairę koją. Tačiau ir šią ligą nugalėjo. Kada jau antrą kartą pasikartojė tas paralyžius, jį paguldė Preston ligoninėje. Čia jis išgulėjo 3 savaites ir mirė. Buvo atgavęs sąmonę ir tuo metu buvo aprūpintas sakramentais.

Spalio 2 d. prie jo karsto susirinko giminė ir artimieji rožančiui. Kitą rytą jo karstas lietuvių bažnyčioje. Po Mišių palydėtas į Fawkner kapines. Šermenims nemažai artimųjų susirinko į jų namus, kur Jonas gyveno. Prisimintas jis čia dar trumpa malda.

Amžiną jam atilsį. pv.

lio 13 už a.a. Kazimierą ir Juozą Keblius, spalio 20 d. už Anelę Bunevičienę jos mirties metinėse; spalio 27 d. už Vaclovą Butkevičių ir Napoleoną Butkūną.

Gyvojo Rožančiaus, Marijos Mėlynosios Armijos ir Naktinės Adoracijos narių susirinkimas Parapijos Namuose Kensingtone spalio 12-tą, šeštadienį, 4 val. Bus šv. Mišios už mirusius narius, Dvasios Vado žodis, A. Bakaičio paskaita, atskaitomybės pranešimai ir kiti reikalai, baigiant suneštine arbatele. Būrelio vadovas L. Padgurskis.

Jono Leščinsko laidotuvių metu šv. Mišias aukojo: L. Gaigalienė, F. M. Sodaičiai, B. O. Duobai, J. Mikštas, L. Čekas, P. Binkus, E. K. Milinskai, J. V. Žitkevičiai, E. J. Balčiūnai, M. Biretienė.

Geelonge lietuviškos pamaldos spalio 13 d. šv. Jono bažnyčioje 9.30 val.

SYDNEJUS

Rožančiaus mėnuo - spalio. Tegų mūsų žvilgsnis vėl krypta į Mariją - Rožančiaus Karaliene. Popiežius Jonas Paulius II sako: "Rožančius yra mano mėgiama malda. Tai nuostabus Dievo Motinos įsijungimas į Kristaus ir Bažnyčios paslaptis. Toje paprastoje karolėlių ir apmąstymo maldoje tarsi pulsuoja ir visas žmogiškas gyvenimas". Privaciai ar šeimose visą šį mėnesį kalbėdami rožančių - aukokime jį už savo brolius Tėvyneje.

MIRĖ KUN. ALBINAS SPURGIS MIC

Spalio 7 d. Adelaidėje mirė kun. Albinas Spurgis MIC, 78 m. amžiaus. Gavę šią žinią Melbourne lietuviai kunigai spalio 8 d. aukojo už jį šv. Mišias - kun. Pr. Vaseris, kun. Pr. Dauknys, kun. S. Gaidelis SJ, kun. J. Petrauskas. Į laidotuves iš Melbourne vyksta kun. Pr. Vaseris ir keletas artimųjų. Laidotuvės ateinantį šeštadienį, spalio 12 d. 9 val. iš šv. Kazimiero bažnyčios. Rožančius penktadienio vakare 7 val.

Castel Gandolfo parapijoje, kurios ribose yra popiežiaus vasaros rezidencija, buvo švenčiama pirmųjų amžių kankinio šv. Sabastijono šventė. Ta proga dalyvaujant didelei miniai popiežius Jonas Paulius II aukojo šv. Mišias ir tarė, kad liudyti Kristų yra kiekvieno krikščionio pareiga. Toji pareiga darosi sunki, kai Kristų reikia paliudyti persekiojimuose. Persekiojimai pažadina naują tikinčiųjų atbudimą. Kur Bažnyčia persekiojama, kur ji yra išjuokiama klasingo prieš, ten tikrai atsiskleidžia tikėjimo jėga!

Ieškau pensininko ar pensininkės, duodu kambarį nemokamai, tik mo keti už gazą ir elektrą. Skambinti vakarais po 5 valandos, klausti Juozą, tel. 053 482262.

Nuoširdžiai sveikiname vardinių progą mūsų Kuopos Dvasios Vadovą, Šaulių Žvaigždės Ordino kavaliierių kun. Praną Vaserį ir Redaktorių kun. Dr. Praną Dauknį, linkėdami Viešpaties palaimos, Ilgiausių metų Dievo ir Tėvynės Lietuvos tarnyboje.

DLK Vytenio Šaulių Kuopos Valdyba

A. A. KAROLIUI PRAŠMUTUI

netikėtai ir staigiai mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Mortai Prašmutienei, dukroms ps. Birutei ir vyr. sk. vyr. skl. Zitai Prašmutaitėms, sūnui sk. vyčiui vyr. sl. Linui Prašmutui bei artimiesiems, netekus vyro, tėvelio, draugo - patrioto lietuviuo.

LSS Australijos Rajono Džiugo Tuntas

Netekus brangaus vyro ir tėvo

A. A. KAROLIO PRAŠMUTO,

jo žmoną Mortą, dukras Zitą, Birutę ir sūnų Liną su šeima gilaus liūdesio ir skausmo valandoje nuoširdžiai atjaučiame ir liūdime.

B. Jankienė ir
V. M. Bindokai

A. A. BRONEI ŠUTIENEI

mirus, gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame vyrą Stasį, dukrą Vidą, sūnus Eimutį, Stasį, Antaną bei jų šeimas.

Mačiuliai ir Daknienė

A. A. MYKOLUI MAKSVYČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo seserims - Birutei Tamošiūnienei, Aldonai Vyšniauskienei ir broliui Juozui Maksvyčiui bei jų šeimoms. Liūdime kartu

Pr. St. Švambariai

Amerikoje mirus

A.A. MIKUI MAKSVYČIUI

gilią užuojautą reiškiamo jo sesėms Birutei Tamošiūnienei, Aldonai Vyšniauskienei ir broliui Juozui Maksvyčiui su jų šeimomis.

Darinys ir Ignas Budriai

A.A. KOSTUI BRATANAVIČIUI

mirus, jo žmoną Oną Bratanavičienę, dukrą Nijolę, sūnų Kostą ir brolių Aleksandrą su šeimomis užjaučiame ir drauge liūdime.

Elena Zdanavičienė, Elena Zdanė - Kaspariūnas,
Andrius Kaspariūnas ir N. ir K. Zdaniai

Gyvenimo kelionę užbaigus Adelaidės lietuvių katalikių moterų draugijos narei

A.A. URŠULEI BALSEVIČIENEI

jos sūnums Broniui, Vytui ir jų šeimoms nuoširdžiai užuojautą reiškiamo, maldomis palydėdamos mirusiąją.

Adelaidės liet. kat. Moterų draugija

Mirus Lietuvos kariuomenės majorui

A. A. VLADUI PETKŪNUI,

žmonai Marijai, dukrai Aldonai, seseriai Bronei ir visai giminei reikšdami gilią užuojautą kartu liūdime.

B. M. Gavėnai

SYDNEJUJE

SUGRĮŽO IŠ ATEITININKŲ KONGRESO

Justinas Ankus sugrįžo iš ateitininkų 75 metų jubiliejinio kongreso Čikagoje pilnas gražių išpuodžių ir entuziazmo. Savo išpuodžiais pasidalino su Sydnėjaus ateitininkais ir visuomene.

Rugsėjo 22 d. Lietuvių klubo patalpose Justinas padarė platų pranešimą iš šio kongreso darbų ir iškilnių. Justina Anku ir kitus australiečius globojo Dr. Petras Kisielius. Šio nuoširdaus lietuvių patrioto ir ateitininkų šulo dėka Justinas turėjo progos susipažinti su ateitininkų veikėjais, kitų kraštų jaunimu, apžiūrėjo gražius ateitininkų namus ir Dainavos stovyklą.

Justinas ragino kas metai siųsti jaunuolį ar jaunuolę į Amerikoje vykstančias stovyklas, kur ateitininkai pažadėjo apmokėti pusę kelionės.

Justinas pateiks spaudai savo išpuodžius ir pergyvenimus iš kelionės į Ameriką. Justinas Ankus tik persiritęs šešioliktus metus nustebi no visus savo subrendusių minčių perdavimu klausytojams. Jis pasiūlė organizuoti jaunimo Mišias bent vieną kartą per mėnesį. Nusiskundimų buvo ir Amerikoje, kad išsviję kunigai per mažai bendrauja su jaunimu, neduoda religinių pamokų savaitgalio mokyklose, kaip kad būdavo Lietuvoje ir gal dėl to jaunimas palaipsniui atšala nuo religijos, atšala nuo lietuviškų pamaldų.

DAINOS CHORE

Minint 5 metų mirties metines choristo Broniaus Jurevičiaus, jo žmona Stasė paskyrė \$ 40 auką Dainos chorui. Dėkojame Stasei ir kitiems sydnėjiešiams, kurie aukomis Dainos chorui prisimena savo mylimus žmones.

TAUTOS FONDAS

Pertho Lietuvių bendruomenė taip pat nepamiršta Lietuvos laisvės reikalų. Per Tautos Fondo Iga- liotinį Viktorą Skrolį įvairiomis

progomis aukojo Tautos Fondui: \$ 50 Pertho Lietuvių Bendruomenės valdyba, \$ 45 J. E. Petrukėnai, po \$ 20 J. Jakomas, V. Skrolys, \$ 10 Ona Liutikienė, \$ 5 A. Statkus. Dėkojame Viktorui Skroliui už nenuilstamą darbą Tautos Fondui ir lietuvių labai Pertho miestė.

TF Atstovybė Australijoje, Syd.

YALTOS KONFERENCIJOS SUKAKTIS

Lenkų piliečių NSW komitetas imasi iniciatyvos viešai paminėti 40-tąsias Jaltos sukakties metines. Šios konferencijos pasėkoje buvo parduota Sovietų Rusijai visa Rytų Europa, tuo pačiu ir mūsų tėvynė Lietuva. Minėjimas bus pradėtas spalio 13 d. pamaldomis St. Mary's katedroje 2 val. p.p.. Po pamaldų bus eiseną į Sydnėjaus miesto salę, kur bus vieša manifestacija.

Lietuviai ir kitos tautybės kviečiamos prisidėti prie šios gėdingos konferencijos minėjimo, reikalaujant ją atšaukti. Tautinės vėliavos ir atitinkami plakatai labai pagaidaujami. Iš lietuvių kalbėti pakviestas A. Kramilius.

A. Kramilius

SUGRĮŽO IŠ AMERIKOS

Australijos laivyno kapitonas (Lieutenant - Commander) Algis Dičiūnas MBE buvo keletai metų komandiruotas į Vašingtoną tarnybos reikalais. Jis ten su visa šeima atlikęs savo tarnybą vėl sugrįžo į Sydnėjų. Jo maloni žmona Kristina ir vaikučiai vėl išijungė į Savaitgalio mokyklą ir visa šeima vėl lankosi lietuviškose pamaldose.

Algio brolis taip pat yra laivyno karininkas ir paskutiniu metu paskirtas Australijos Admiralinio štabo inžinierium.

Malonu juos abudu matyti lietuviškose pamaldose ir lietuvių parengimuose. Garbė jų tėveliams, išauginusiems tokius susipratusius lietuvius. Jų aukštos tarnybos jiems

netrukdo dalyvauti lietuvių bendruomenės parengimuose ir veikloje.

SPAUDOS BALIUS

Mūsų Pastogės Spaudos balius įvyko rugsėjo 28 d. Lietuvių klube, atsilankė arti 250 svečių. Programą atliko Gražina Žigaitytė - Hurba. Savo profesionališku dainavimu užburė svečius. Sydnėjaus "Linksmieji broliai" davė "garo" visiems. Svečius sveikino Spaudos sąjungos pirm. Dr. B. Vingilis ir naujoji redaktorė Rita Juzėnaitė - Ornsby. Loterijos auksas nuėjo melbourniškiui G. Žemkalniui, o sidabras Jz. Paškevičiui Hobarte.

LIETUVOS PARODA

Skautų Akademikų Melbourne skyrius savo metinės šventės progai numato suruošti Lietuvos parodą Lietuvių Namų Bendruomenės menėje spalio 20 d. sekmadienį 1-5 val. po pietų. Bus išstatytos lietuviškos tautinės ir istorinės vertybės. Tai būtų dalykai iš Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos, iš uni- jos su Lenkija, rusų okupacijos ir Nepriklausomybės laikotarpio medaliai, ordinaai, pinigai, rankdarbiai, dokumentai, spauda, istoriniai žemėlapiai ir visi kiti panašūs dalykai. Būtume dėkingi, jei kas galėtų mums tokių dalykų nors tai dienai paskolinti. Jei reikalinga, tai mes paimtume ir tą patį vakarą grąžintume. Laike parodos visi rodiniai bus nuolatiniėje priežiūroje ir todėl niekas nedings. Kas galėtų šiuos dalykus pateikti parodai, pranešti mums - Skyriaus Valdybai, senj. Andrius Vaitiekūnas, fil. Loreta Čižauskaitė, fil. Algimantas Žilinskas.

NAUJI LEIDINIAI

Pasaulio Lietuvis, rugpiūtis - rugsėjis Nr. 8-9 (190-191). Leidinys Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Leidėjas PLB Valdyba. Redaktorius Bronius Nainys. Gautas oro paštu. Tai vienintelis žurnalas, kuris kas mėnesį pateikia žinių ir nuotraukų iš viso laisvojo pasaulio lietuvių veiklos ir pavergtos Tėvynės! Iš Australijos rašo Izidorius Lapšys apie Pietų Australijos Baltų Tarybą, Valė Marcinkonytė Neverauskienė iš Adelaidės rašo apie Vilniaus universitetą lenkų okupacijos laikais, Antanas Laukaitis - Sukruto Australijos jaunimas, pristato "Svajones" ir kt.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, septintas tomas, pagrindžio leidinys Nr. 50-59, kuris Lietuvoje buvo išleistas 1981-1983 m. Į vieną tomą surinko ir išleido Lietuvos Kronikos Sąjunga, 6825 So. Talman Ave. Chicago ILL 60629. Tiražas 5.000. Psl. 741, kietais viršeliais US \$ 7.

Erlėnas, Vėjo Vartai. Novelės. Išleido kun. Pr. Vaseris. Spausdino Tėviškės Aidų spaustuvė, 18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Viršelis dail. V. Simankevičiaus. Psl. 195. Kaina \$ 7.

MELBOURNAS

LIETUVIŲ KLUBO VALDYBA

Pirmininkas Petras Sungaila, telefon. 267 4163, vicepirmininkė ir narė įvairiems reikalams Aldona Butkutė, namų telefon. 387 3161, darbo - 344 5640, sekretorius Dr. Paulius Kabaila, namų telefon. 232 3569, darbo - 479 2594, išdininkas Feliksas Sodaitis, telefon. 569 9578, antras vicepirmininkas ir išdininkas Martynas Didžys, namų telefon. 398 3160, darbo - 398 1309, Namų administratorius ir ūkio reikalams Edvardas Margan - Marganavičius, telefon. 25 2251, parengimų vadovas Gediminas Statkus, namų telefon. 857 8502, darbo - 860 2363.

MLK Valdyba

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Melbourno Liet. Bibliotekai gauta: "Lietuvių tautosaka", II, dainos, raudos, Vilnius 64. "Lietuvių tautosaka" IV, pasakos - sakmės - pasakojimai - oracijos, Vilnius 67. "Lietuvių tautosaka", V, smulkioji tautosaka - žaidimai ir šokiai, Vilnius 68. Eltos informacijos 7-85. Elta Information Bulletin 6,7-85. Laimučio Švalkaus proginiai eilėraščiai "Rudens vėjuose", Anglija 85. A. Rimantienės "Akmens amžius Lietuvoje", Vilnius 84. A. Veščiuonaitės "Aidinčios upės", Chicago 85. Gervazo Maukelės "Parodijos ir satyros, lyg juoko ašaros tyros", Melb. 85. Per a.a. Vinco Lakicko palikimo vykdytoją J. Petrąitį gauta knygų. A. Miškinis aukojo knygų. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas

Bibliotekos Vedėjas

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 20.000 — 12%

nuo 20.000 ir daugiau — 13%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendų.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 ikeičiant nekilm. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnėjūje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDĖLĖS

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. KRASAUSKAS Telefonas 354 5059.